

Prædiken til Juleaften

Luk. 2, 1-14

Det er mærkeligt med de personer, vi hører om i beretningen om Jesu fødsel i Betlehem. Der er Josef. Der er Maria som Josef er forlovet med. Der er hyrderne, der holder vagt om natten ude på markerne.

Vi kan også tænke på Johannes. Han bliver født seks måneder før Jesus. Han skal forberede hans komme. Han bliver senere kaldt Johannes Døberen. Og så er der Johannes' forældre, præsten Zakarias og hans kone Elisabeth. Dem fortæller evangelisten Lukas om inden han fortæller om Jesu fødsel.

Nogle få personer. Vigtige personer. Uden dem ville det hele ikke kunne blive til noget. De har hver deres rolle i historien. Men alligevel får vi så lidt at vide om dem. Det er det mærkelige.

Efter at Elisabeth har født Johannes, og hans far Zakarias har givet ham navn, hører vi ikke om dem igen. Josef bliver nævnt et par gange lidt længere henne i beretningen - og så aldrig mere. Josef er bare Marias mand og far til Jesus. Hans "jordiske far" - som man har sagt i traditionen. Mere ved vi ikke om ham.

Selv om Maria hører vi meget lidt. Maria er en ung pige fra Nazareth. Hun bliver forlovet med Josef. Hun skal have et barn inden

de bliver gift. Hun føder sin førstefødte på en rejse. Efter en tid bærer Maria og Josef deres nyfødte frem i templet og foretager det foreskrevne offer. Senere igen - da Jesus er tolv år gammel - er den lille familie i Jerusalem for at fejre jødernes påske. Jesus bliver væk fra sine forældre, og det er Maria der finder ham i templet.

Maria bliver nævnt en enkelt gang senere. Hos evangelisten Johannes står hun ved korsets fod på Golgata sammen med apostlen Johannes. Da apostlene efter himmelfarten samles i Jerusalem, hører vi at Maria og nogle andre kvinder er med iblandt dem. Hvad skete der mere med hende? Hvor og hvornår døde hun? Vi ved ikke noget om det.

Om Jesu fødsel og begivenhederne før og efter og om de forskellige personer har vi smukke og sigende legender fra senere tider. Men de er opdigtede. Vi har ikke nogen grund til at tro at de skulle svare til virkeligheden.

Og så er der hyrderne! Det er en lille historie for sig. De forkomne og trætte hyrder er de første, der erfarer, hvad der egentlig er sket i Betlehem. Midt om natten sker der dem noget ufattelig stort. Uden at de på nogen måde er forberedt, bliver de modtagere

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 183. 114. årgang
December 2013
ISSN 0901-2214

af en himmelsk åbenbaring. De ser. De hører. De bliver bevæget til at gå tilbage byen, hvor et barn netop er født. De prøver efter bedste evne at finde ord for, hvad de har erfaret, og de fortæller om det. Og så vender de tilbage, hvor de kom fra. Vi ved ikke, hvor mange de var. Vi kender ikke deres navne. Vi hører aldrig siden om dem. De bliver igen opslugt af mørket og forsvinder. Man kunne godt mene at Gud i grunden er ret ligeglad med mennesker. Altså med hvem de egentlig er. Med hvordan de lige har det. Gud bruger dem bare efter sin vilje, og når de har gjort hvad de er sat til at gøre, glider de igen ud af historien. Altså Guds historie. De er stadigvæk med i deres egen historie. Men den skal vi ikke høre om. Den har ikke betydning.

Men sådan er det jo i virkeligheden med os allesammen. Vi er her en tid. Vi prøver at udfylde vores plads. Det kan gå godt, eller det kan gå skidt. Men selv det bedste liv får snart en ende. Måske bliver vi husket for en tid. Men før eller senere er vi glemt. Sådan kunne man godt mene og tænke. Sådan må det altså tage sig ud for os mennesker. Vi tænker jo menneskeligt. Men sådan er det ikke. Slet ikke. Det er helt anderledes.

Der findes en lille beretning om Martin Luther der kan sige noget om, hvordan det egentlig er fat med det enkelte menneske. Med os mennesker hver især.

Luther blev født i 1483 i byen Eisleben i Tyskland. Men kort efter flyttede familien til Mansfeld, der var berømt for sine kobberbrud. Man brød skifer og udvandt kobber og andre metaller af de blå sten. Luthers far

forpagtede sådan et kobberbrud, og det var noget der stod stærkt i Luthers erindring. Kort før sin død i 1546 besøgte Luther det sted, hvor han var vokset op. Han havde fra han var ung gemt en af de små blå slaggesten, og da han nu igen stod ved en af de store slaggedynger ved sin fars kobberbrud, smed han stenen fra sig. Stenen forsvandt blandt de mange sten i dyngen, og Luther kunne ikke finde den igen. Så siger den gamle mand, der føler at han meget snart skal dø: ”Når jeg nu er død, gid så al min sorg og synd og særlighed kunne blive borte ligesom denne sten, så ingen kunne kende mig, og ingen kunne finde mig uden den Herre Kristus alene - indtil han vil give mig det altsåmen tilbage igen i en forklaret skikkelse”.

Så ja, vi skal forsvinde, vi skal blive borte. Vi har kun en kort tid. Så er vi væk. Men nej, vi er ikke glemt. Vi bliver før eller senere glemt af mennesker. Selv de mest berømte og berygtede vil engang forsvinde i historiens mørke. Det er alt det menneske-lige der glemmes. Det er vores synd og sorg og særlighed - som Luther kalder det. Men Gud glemmer os ikke. Den Herre Kristus - netop han der blev født den nat i Bethlehem - han vil finde os igen. Alt hvad vi var, vil vi få igen i forklaret skikkelse. Det betyder: i ren og klar og lysende skikkelse. Vi vil få vores sande skikkelse. Sådan som Gud ville os fra begyndelsen. Gud begynder nemlig ikke noget, som han ikke vil føre til fuldendelse og fuldkommenhed. Så det kan godt se ud som om Gud bare bruger mennesker og lader dem forsvinde igen. Men sådan er det ikke. Det er anderledes.

Vi kan bare igen tænke på de mennesker vi møder i evangeliet: Zakarias. Elisabeth. Johannes. Maria. Josef. Hyrderne. De glider hurtigt ud af billedet. Men de er uendelig vigtige. Hver især og netop som de er. Gud sætter ikke en folkebevægelse i gang. Gud henvender sig til bestemte mennesker. Lige nøjagtig den og den og den. Og det gør han ikke blot i den evangeliske historie. Det gør Gud altid og hele tiden. Det gælder dig og mig og ethvert menneske. Netop sådan som vi er. Med hver vores evner og muligheder. Med hver vores synd og sorg og særlighed.

Historien har sine store bevægelser. Særligt vores tid har man kaldt massernes tidsalder. Og det gælder på godt og ondt. Vores tid er massebevægelsernes tid, men også massegravens tid!

Men Guds perspektiv er et helt andet. Gud ser hin enkelte. Gud ser dig og ser mig. Gud vil hvert eneste menneske og hvert enkelt menneske. Gud ved, at vi forsvinder fra dette liv. Gud ved, at vi glemmes. Men det sker blot, for at vi kan opstå til større herlighed. Ikke ved egen kraft. Men ved Guds kraft og Guds vilje. Hans er riget og magten og æren. Hans og ikke vores.

Hyrderne gik tilbage til deres dont, og ingen huskede, hvem de var. Men de var mennesker, og Gud havde gjort det største for dem. Større end hvad noget menneske nogensinde har set og hørt.

Det var ikke lys fra sol og måne og stjerner de så. Det var ikke det skabte lys. Det var Guds eget uskabte lys. Det var ikke menneskers stemmer, de hørte. Det var himmelske stemmer og himmelske toner. De hørte

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ord, som ikke var opkommet i noget menneskes hjerte. Budskabet de hørte, forandrede alting fra grunden og for altid.

Det er sket, og det samme sker ikke for os. Men det der sker for os, er mindst lige så vigtigt. Det er det interessante og det afgørende. Det mindste er mindst lige så vigtigt som det største.

Alt hvad der virkelig betyder noget, sker fra menneske til menneske i den stilfærdige hverdag. Dér får vi glæden givet. Den sande livsglæde.

Om livsglæden handler nogle linjer af den store færøske digter William Heinesen. Det er nogle af de stærkeste poetiske ord, der er skrevet på dansk. De er som skrevet til denne aften og denne nat:

Drage vil jeg til havet
hvor skoven sortnende ender.
Her mellem nøgne klipper,
skuret af frost og brænding –
her under strenge stjerner –
her vil jeg truende synge
om lysets magt over mørket,
om godheds ubændige vælde,
om livsglædens ret på jorden.

Ja, fra den nat i Betlehem, fra den nat hvor
Frelseren blev født, har livsglæden fået sin
ret på jorden. Amen.

Jan Ulrik Dyrkjøb
Kirke Værløse

Salmer:

99, 100, 103, 114, 121